

OSTATNIE WIADOMOŚCI KRAKOWSKIE

10

GROSZY

Rok II.

Kraków Niedziela 20 Listopada 1932

10

GROSZY

Nr. 323

Wszędzie nędza...

Nasze władze muszą zaopiekować się rozpaczliwą sytuacją polskich robotników rolnych we Francji

W kraju robotnik i rolnik boryka się rozpaczliwie z nędzą, ze zmniejszaniem się zarobków, z bezrobociem. Nie dzieje się lepiej naszym robotnikom i rolnikom, którzy wyruszyli zagranicę dla ratowania siebie i swych rodzin od głodu.

Nasz korespondent paryski (m. s.) nadsyła nam następujący obraz niedoli polskiego rolnika we Francji:

Gdy wjeżdżałem w brudną zabłoconą uliczkę gęsto zabudowanej fermv Corbeil usłyszałem polską mowę, zauważyłem koło siebie polskich rolników. Ale fakże innych niż ci, których przyzwyczailiśmy się oglądać na wsi naszej! Zamiast czystych zdrowych twarzy ludzi pracujących na powietrzu, ujrzałem blade zmizerowane twarze nędzarzy, borykających się w walce o byt.

Niech te słowa, omawiające sytuację rolnika polskiego na obczyźnie, służy za przestrożę tym, którzy dadzą się przekonać pięknobrzmiącym słowom agentów biur werbunkowych! Nie należy bowiem zapomnieć, że agenci ci otrzymują wysokie premje za jak największą rekrutację „niewolników XX wieku”, bo przecież tylko w ten sposób można nazwać ludzi, z którymi udało mi się zetknąć na mojej drodze. Agenci biur eksportujących „żywy towar” nie mają żadnego poczucia moralnego i z całą świadomością obiecują złote góry i wysyłają ludzi na nędzę i poniewierkę. Mam w towarzystwie ochrony zwierząt, nie mamy niestety instytucji, któraby regulowała i wejrzała głębiej w sytuację Polaków-robotników rolnych za granicą.

Są nieliczni, którym wiedzcie się nieźle, ale 83 proc. mieszczki śliwych — to chyba dość wymowna cyfra!

I ciągle ta sama tragedia — wysysk netylko w stosunku do pracy, ale i do wolności osobistej. Rolnik musi podpisać roczny kontrakt bez możliwości zerwania go. Szczęśliwymi, ale w bardzo ograniczonej ilości są ci robotnicy, którzy otrzymują prócz utrzymania, które i tak jest niżej wszelkiej krytyki, 300 fr. miesięcznie. U nas w Polsce 100 zł. ma swoje znaczenie, ale we Francji wystarczy to tylko na najdrobniejsze potrzeby.

Są też tacy, którzy zmuszeni są pracować za samo utrzymanie i to w dodatku obciążeni 14-go godzinnym dniem pracy, przyczem nie mają wolnych dni zupełnie. Jeżeli któremuś no roku udeklęda się odejść i jeśli zwrócił się do fabryki po

pracę, to go znów odesła na rolę i znów wszystko zaczyna się od początku.

Sytuacja ta przedstawia się dlatego w ten sposób, że Francuz za żadne skarby nie będzie pracował na wielkich fermach rolniczo-przemysłowych nie chcąc się godzić na niskie płace, np. stosunkowo dobra już praca w cukrowniach jest wynagradzana od 600 do 650 fr. miesięcznie. Suma ta wobec panującej drożyzny starczy ledwo na utrzymanie, a o oszczędnościach wogóle nie może być mowy.

Warunki mieszkalne przedstawiają się również jak najgorzej! Rolnicy mieszkają w barakach po kilka rodzin razem, gdyż większość baraków mimo zaangażowania coraz to nowych sił roboczych jest niewykończona, lub też pozbawiona dachów. I to jest przyczyną strasznych warunków zdrowotnych i okropnej demoralizacji.

Demoralizacja tak cielesna, jak i moralna natrafia wśród przybyszów na bardzo podatny grunt. Młodzi, przeważnie z dalekich wsi polskich, zachwyceni wolnością, panującą we Francji i odrzucając do domów nublężnych, skąd wynosili truciznę na całe życie.

Zakłamać te sytuacje, przemilczeć e gehennę życia polskich rolników we Francji nie potrafią nawet ci nieliczni szczęśliwi wśród Polaków, którzy oddają na pracę na fermach we Fran-

cji, dobrze usytuowani, wybierają się na tak zwany urlop do kraju. Nie zasłoni nam nagłej okrutnej rzeczywistości nędzy robotników rolnych fakt, że znajduje się wśród nich garstka uprzywilejowanych.

Jest to tylko mała kropelka w morzu nędzy.

Oplnia publiczna, winna zażądać interwencji międzynarodowych czynników, które mogłyby wreszcie sprawę emigracji rolników polskich unormowały, a wyjeżdżającym zapewniły opiekę.

(m. s.)

Protest central pracowników przeciw nowemu prawu o stowarzyszeniach

Przed dwoma tygodniami omawialiśmy obszernie sprawę nowego dekretu Prezydenta Rzplitej p. n. prawo o stowarzyszeniach. Podnieśliśmy szereg zastrzeżeń przeciw oddawaniu organizacji pracowniczych pod wpływem władz administracyjnych.

Tej również sprawie zostało poświęcone wczorajsze zebra-

nie 3 central pracowniczych, a mianowicie: Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Zjednoczenia Zawodowego Polskiego i Komisji Centralnej Zw. Zaw. Na zebraniu tem uchwalono jednogłośnie protest przeciw dekretowi o stowarzyszeniach, gdyż oddaje on pracownicze związki pod kontrolę władz administracyjnych, uzależnia działalność związkową od tych władz i przekreśla prawo koal-

Ankieta o sytuacji bezrobotnych

Obywatelski Komitet Pomocy Bezrobotnym w Warszawie przeprowadza obecnie przez swą wydawczynię ankietę wśród rodzin bezrobotnych korzystających z opieki społecznej. Wywiady wśród bezrobotnych dają

charakterystyczne wyniki wskazujące, że w znacznej liczbie wypadków głowa rodziny nie ma zatrudnienia od roku a nawet od 2-3 lat. Dorywcze zaś zarobki wahają się w granicach od 20 do 50 zł. miesięcznie

Niemcy w obliczu nowych wstrząsów

Dymisja gabinetu Papena — Nowy rząd, rządem Hitlera

BERLIN (Tel. wł.) — Wczoraj o godz. 5-ej kanclerz Papen przyjął został przez prezydenta Hindenburga, któremu wręczył dymisję rządu. Prezydent Hindenburg dymisję rządu przyjął.

W JAKI SPOSÓB DOSZŁO DO DYMISJI RZĄDU PAPENA?

Zapowiedziana na wczoraj konferencja Papena z Hitlerem nie odbyła się, ponieważ przywódca narodowych socjalistów zawiadomił kanclerza, iż nie zamierza prowadzić z nim żadnych rokowań. W ten sposób kanclerz Rzeszy postawiony został przed faktem dokonanym, a jego dymisja stała się nieuniknioną.

Wczoraj po południu odbyło się po-

średzenie rady gabinetowej, na której von Papen wytuszczył ministrom wytyki dotyczących rokowań i zreferował sytuację polityczną. Po posiedzeniu gabinetu w kołach politycznych rozeszły się pogłoski, iż dymisja rządu Papena jest zdecydowana.

BERLIN. (Tel. wł.) Dymisję gabinetu kanclerza Papena przyjęła cała prasa opozycyjna z dużym zadowoleniem.

Prasa republikanska widziałaby chętnie na stanowisku kanclerza jakąś osobistość niepartijną, któraby utrzymywała kontakt z większością parlamentarną do socjal-demokratów włącznie. Prasa prawicowa domaga się oddania kanclerstwa Hitlerowi natomiast prasa centrowa wciągnięcia hitlerowców do rządów. Hitlerowcy są obecnie skłonni wejść do rządu i będą stawiali znacznie skromniejsze warunki, niż zgodzą się na współpracę z innymi stronnictwami.

Klucz do rozwiązania sytuacji leży faktycznie w rękach gen. Schleichera. Zależnie od jego rady prezydent Hindenburg poweźmie decyzje. Chwilowo odbywa prezydent Rzeszy narady z przy-

wódcami stronnictw. Czy doprowadzą one do jakiegoś pozytywnego wyniku trudno przewidzieć, zresztą nawet osiągnięcie porozumienia między stronnictwami w sprawie utworzenia gabinetu parlamentarnego nie przesądza jeszcze sprawy, że gen. Schleicher nie zgodzi się na utworzenie takiego rządu. Jedno nie ulega najmniejszej wątpliwości, że przy każdej kombinacji gabinetowej gen. Schleicher pozostanie decydującą sprężyną.

W kołach politycznych utrzymują, że również stanowisko ministra spraw zagranicznych zostanie w tych samych rękach tj. barona Neuratha.

Wyjaśnienia obecnej sytuacji nie należy się spodziewać przed połową przyszłego tygodnia.

(Obecną sytuację w Niemczech omawiamy w artykule na str. 2-ej).

Student z obawy o swe życie

zastrzelił groźnego kłusownika

Przed sądem apelacyjnym stanął wczoraj student agronomii, Adam Kłobski, lat 23, oskarżony o mimowolnie zabójstwo człowieka.

Wypadek zdarzył się w lesie majątku Czepów pod Kaliszem. Kłobski bawiąc u rodziców usłyszał odgłosy gospodarki kłusowników w lesie. Z fuzją w ręku wybrał się do lasu i w gęstwinie patknał się na człowieka, który z odległości 15 metrów celował do niego z dubeltówki.

Student krzyknął: „kto tam” i

zaraz wystrzelił. Nabój trafił nieznanemu śmiertelnie.

Okazało się, że zabity został niebezpieczny kłusownik Walenty Wnykowski.

Oskarżony student twierdził, że strzelał pod wrażeniem własnego niebezpieczeństwa, spostrzegłszy nagle człowieka z fuzją w pozycji strzeleckiej w miejscu, gdzie przed chwilą

Sąd niewinności sprawcę śmierci „jako działającego we własnej obronie życia.

padł strzał.

Niemieckiej wsi

grozi zapadnięcie się

FRANKFURT a/M. (PAT). — W wiosce Waldalgesheim koło Bingen eksploatowano w czasie wojny w sposób rabunkowy rudę manganową, nie zabezpieczając odpowiednio sztybów i chodników. Po wojnie, kopalnię jako

nieopłacającą się już, unieruchomiono. Ale powierzchnia ziemi ponad nią zaczęła się zapadać, pękać, tworzyć jezy z wodą, a nawet jezioro. Te zmiany powierzchni dotknęły przedewszystkiem całą miejscowość Waldalgesheim, gdzie na 293 domów 50 się już zawaliło. Mieszkańcy mogą się komunikować w obrębie wsi tylko z narażeniem życia. Wsi grozi nieuchronna zagłada. Los jej przypomina wiele katastrof, jakie zdarzają się w Niemczech zachodnich, a w szczególności w Zagłębiu Ruhry, gdzie w samym tylko okręgu Haale 100 domów uległo uszkodzeniu wskutek zapadania się terenów.

NAJDOWCIPNIEJSZY WARSZAWIAK

pan S. F., doskonały znawca stolicy i jej mieszkańców, reporter-humorysta, począwszy od dnia dzisiejszego objął pracę w naszym wydawnictwie i w każdym numerze znajdą nasi Czytelnicy opisy jego świetnego pióra aktualnych i autentycznych zdarzeń

Dzś na str. 2-ej — „Frzerwana pomoc lekarska”
i na str. 5-ej — „Śpiewak w adamowym stroju”

